

renzi linna; ühegi kodaniku juuksesarwa külg ei saanud puudutatud. Ja kui kuningas kauemini senna jäi, kui kodanikud soovisivad, siis oli jälle Savonarola, kelle sõna peale tema oma sõewäega ära läks. Selle peale tuli selle Dominikanlaste-priori imewäärilise targa korraldamise läbi Florenzi linnas, kus erakondade werised tülid aastasadade kaupa kestanud oliwad, üks muutus, kuidas aalugu üht teist seesugust ei tunne. Florenz sai jälle wabariigiks ja andis omale ilma werewalamiseta seadusi, mis Macchiavelli ja Guicciardini tunnis-tust mööda, kes mõlemad munkade sõbrad ei olnud, just selle rahutama kogukonna kohalised oliwad ja nii kaua kestasivad, kunni Medici sugukond kõiki jälle oma wõimuse alla rufus. Kuidas Savonarola Dom-kirikus jutlust tegi ja kuidas tema üksikute riigi-asjade ja seaduste kohta nõuu andis, nenda sai see sagedaste sõna-sõnalt seadustes üles wõetud. Savonarola sai wabariigi wägewaks waim-likuks korraldajaks. Sellepärast ei unustanud tema aga mitte, südame seespidist muutmist ja elu pühitsemist pärimast, kui riikliku ja perekondliku hea korra tingimata tarwilist põhjust. Wägewa sõnaga juhtis tema oma kuuljate südameid. Pöörased karnewali- (wõinädali) pidud walisivad; nende asemele astusivad Florenzi laste palwerongideks, Savonarolast tehtud waga lauludega läbi uulit-

sate käisivad ja khristliku helduse heaks andeid torjasivad. Murjatu elu awalikkudes himumajades kadus; naesterahwad paniwad oma kõrklewaid ehteid maha; noored mehed wõtsivad pühakirja kätte; käsitöölisi nähti waheagadel Savonarola kirjadega töötubades; kirikud täitsivad ennast ja helduse-anded woolasivad — kõik linna nägu oli muudetud.

Aga siiski, himulise, tujuka Florenzi rahwas ei wõinud korraga uut südant ja seespidist khristlikku meelt saada. Peale mõne sügawama loomusega inimese, oli see teiste juures ainult wäljaspidine kombe, mis muudetud sai. Tuliwad teised wõimud, siis oli meel pea jälle wana. Ja nendest wõimudest ei olnud puudust. — Waewalt peidetud pahandusega waatasivad himu-elu sõbrad tülitawate uuenduste peale. Munga sõbru nimetasivad nemad palwewendadeks ja isjameie-mäletsejateks; neid nimetas rahwas hullajateks ja nende poole heidsivad kõik Medici sugukonna sõbrad, keda hallideks nimetati. Nende kõikide eeswõitleja oli aga üks mees, kelle käes paapstikonna piiramata wõimus seisis ja kelle ees ükski jumalik ega ilmalik seadus ei maksnud: jõe Spanialane Petrusse tooli peal, paapst Aleksander VI. Piero käest oli tema raha wõtnud ja teda jälle wõimusele aidata lubanud; julge munga jutlused kiriku ja kiriku üle-